

KANI SULANDIRICI İLAÇ (KUMADİN) KULLANIMI

FR-HYE-04-416-10

Kumadin tromboembolik bozuklukları (zararlı pıhtı oluşumu) önlemek ve kontrol etmek için kullanılan kanı sulandırıcı, pıhtılaşmayı önleyici bir ilaçtır. Pıhtı oluşumu, yaralandığımızda veya bir yerimiz kesildiğinde bizi kanamadan koruyan normal bir olaydır. Zararlı, istenmeyen pıhtı oluşumu ise damarları tıkayarak inme veya bir kalp krizine yol açabilmektedir. İlaç, karaciğerde K vitamininin etkisini azaltarak sentezleri için bu vitamene gerek duyulan bazı pıhtılaşma faktörlerinin yapılmasını azaltmaktadır. İlacın en önemli yan etkisi fazla miktarlarda alındığı zaman kanamaya eğilimi artırmasıdır. Bu nedenle kanamaya yol açmayacak ve pıhtı oluşumunu azaltacak dozlarda ilacın kullanılması gerekmektedir. İlacın uygun dozlarda alınıp alınmadığının kontrolü protrombin zamanı (PT) testiyle yapılmaktadır. Bazı ilaçlar, hastalıklar ve alınan gıdalar kumadinin etkisini değiştirerek PT testinin sonucunu etkileyebilmektedir. Bu tür konularda herhangi bir değişiklik olduğunda doktorunuza bilgi vererek gerektiğinde kumadinin dozu ayarlanabilecektir. Kumadin tedavisi bazı vakalarda ömür boyu sürerken bazen de 3-6 ayla sınırlı kalabilmektedir.

KUMADİNİN ÖZELLİKLERİ:

*Kanın pıhtılaşmasını sağlamak için karaciğerde çeşitli pıhtılaşma faktörleri sentezlenmektedir. Bazı faktörlerin (faktör II, VII, IX ve X) sentezi için K vitamini gerekmektedir. Kumadin K vitamininin etkisini azaltarak bu faktörlerin üretimini sınırlamakta böylece pıhtılaşma sistemini baskılamaktadır.

*Kumadin karaciğer ve böbreklerde parçalanmaktadır. Dolayısıyla karaciğer ve böbrek hastalıklarında ilacın etkisi değişebilmektedir.

*Kumadin kullanılmaya başlandıktan 48 saat sonra en fazla etkisini göstermeye başlar ve bu etki beş güne kadar uzayabilmektedir. Bu nedenle ilaç kesildikten sonra etkisi azalarak da olsa birkaç gün devam edebilmektedir. Kumadinin pıhtı oluşumunu önleyici etkisinin başlaması için yaklaşık üç-beş gün gerekmektedir.

*Kumadin karaciğerde pıhtılaşmayı önleyici etkisi olan ve protein C ve S adı verilen protein yapısındaki maddelerin de üretimini engellemektedir. Kumadin kullanmaya başladıktan kısa süre sonra bu maddelerin sentezinde belirgin azalmalar olacağı için tedavinin ilk 36 saatinde

pıhtı oluşumu gözlenebilmektedir. Bu nedenle pıhtılaşmayı önleyici etkisi kısa sürede başlayan heparin adlı ilacın birkaç gün süreyle kumadinle birlikte kullanılması oldukça önemlidir.

*Kumadinin en önemli yan etkisi kanamadır. Ayrıca deride döküntüler, kemik erimesi ve saç dökülmesi gözlenebilir. Tedaviye başladıktan sonra birkaç gün içinde nadiren de olsa deri nekrozu gelişebilmektedir. Bu tür hastalarda Protein C ve S yetersizlikleri araştırılmaktadır.

KUMADİN TEDAVİSİ VE PROTROMBİN ZAMANI (PT) TESTİ :

Kumadin tedavisinin takibi PT testi ile yapılır. Bununla beraber PT testi hastanın vücudunda var olan kumadin miktarını tam olarak yansıtmayabilir. Kanın alınması ve hazırlanması esnasında yapılan işlemler, kullanılan reaktifin duyarlılığı ve uygulanan metod test sonuçlarını etkileyebilmektedir.

PT testi sonucu ile elde edilen INR düzeylerine göre kumadin dozunun ayarlanması yapılmaktadır. INR düzeyinin yükseldiği durumlarda ilacın kanı sulandırıcı etkisi artmış olup, kanamaya eğilim fazlalaşmıştır. INR'nin düştüğü durumlarda ise ilacın kanı sulandırıcı etkisi azalmış ve pıhtı oluşmaya eğilim artmıştır.

DİYETİN KUMADİNE ETKİLERİ

K vitamini kumadinin etkisini azaltmaktadır. Birçok gıda maddesinde değişik miktarlarda bulunan K vitamini kanın pıhtılaşmasına ve kemiklerde kalsiyumun yerleşmesine yardımcı olmaktadır. Günlük K vitamini ihtiyacı 80 mikrogram (mcg) kadardır. Kumadin kullanan hastaların bu miktarlarda K vitaminini diyetle almaları önerilmektedir. Burada hastaların dikkat edeceği en önemli nokta hergün tükettikleri diyet içindeki K vitamini miktarının aynı düzeylerde olmasını sağlamaktır. Özellikle yeşil yapraklı sebze türleri bol K vitamini içermektedir. Diğer sebze türleri normal miktarlarda K vitaminini içerirken meyve, tahıl ve süt ürünleri ve etteki K vitamini miktarları düşüktür. Yeşil ve bitkisel çaylar, balık yağı (A vitamininden zengin olduğu için) A, E, K ve C vitamininden zengin ilaçlar PT testini etkileyebilmektedir. Ayrıca kumadin tedavisi alan hastaların alkolden uzak durmaları ve kafein içeren gıdaları (kahve, çay, kola ve çikolata) azaltmaları önerilmektedir.

BAZI BESİNLERİN 100 GRAMINDA BULUNAN K VİTAMİNİ MİKTARI

800-830 mcg : Pazı, kıvırcık lahanası

500-540 mcg : Maydanoz

400-440 mcg : Ispanak, brüksel lahanası

300-380 mcg : Semizotu

200-270 mcg : Brokoli, tere, yeşil soğan, kıvırcık, marul

100-170 mcg : Salatalık, kabuklu kuru yemişler

10-50 mcg : Soya fasülyesi, yeşil fasülye, bezelye, dereotu, Q turşu, kırmızı lahana, kivi, havuç, kahve, baharatlar, patates, karnıbahar, mercimek, avakado, barbunya, kabak, kereviz, erik

1-10 mcg : Domates, et ,balık, makarna, peynir, üzüm,ekmek, şeftali, süt, yumurta, kuru soğan, pirinç,pancar.

AŞAĞIDAKİ DURUMLARDA DOKTORUNUZA HEMEN ULAŞIN

- Ateş, kusma, ishal, enfeksiyon
- Ağrı, şişkinlik, huzursuzluk
- Başağrısı, baygınlık, nefes almada zorlanma, göğüs ağrısı veya halsizlik
- Ciddi travma geçirme
- Uzayan kanamalar, burun kanamaları, adet kanamaları
- Kırmızı veya koyu kahverengi idrar
- Kırmızı veya siyah gaita
- Gebe kalma ihtimali veya isteği
- Yeni bir ilaca başlama, değiştirme veya bırakma

KUMADİN KULLANIRKEN NELERE DİKKAT EDELİM?

- Muayene olduğunuz her doktora kumadin kullandığınızı belirtin
- Diyetinizi değiştirmeyin ve alkol kullanmayın
- Yaralanmaya yol açabilecek aktivitelerden uzak durun
- Birgün ilacınızı almayı unutursanız doktorunuza bilgi verin. Ertesi gün çift kumadin dozu **kullanmayın.**
- Diş problemlerinizde mutlaka doktorunuza başvurun.

KUMADİNİN ETKİSİNİ ARTIRAN HASTALIKLAR

- Karaciğer hastalığı
- Trombosit azlığı
- K Vitamini yetersizliği
- Hipertiroidizm
- Müzmin diyare

KUMADİNİN ETKİSİNİ AZALTAN İLAÇLAR

- Antihistaminikler
- Barbitüratlar
- Fenitoin
- K vitamini
- Karbamazepin
- Oral kontraseptifler
- Kortikosteroidler
- Rifampin

KUMADİNİN ETKİSİNİ ARTIRAN İLAÇLAR

- Allopurinol
- Alkol
- Amiodaron
- Anabolik steroidler
- Antifungal ilaçlar
- Aspirin
- Danazol
- Fenilbutazon
- Fluvoksamin
- Heparin
- HMG CoA redüktaz inhibitörleri
- İzoniazid
- Ketoprofen
- Kinidin
- Klofibril asit
- Kloramfenikol
- Merkaptopurin
- Metotreksat
- Metranidazol
- Nalidiksik asit
- Naproksen
- Oksifen butazon
- Parasetamol Penisilinler
- Propafenon
- Sefalosporin grubu antibiyotikler
- Siklofosfamid
- Simetidin
- Sulfinpirazon
- Tamoksifen
- Tiklopidin
- Tiroksin
- Trimetoprim-sulfametoksizal